

RAAL.ARST
Tarkvara ravisutustele

© OÜ Pärnu Raal 2009

Kasutajajuhend

Käesolevas kasutusjuhendis on kirjeldatud tarkvara installeerimist, töö alustamist ja üldist kasutajaliidest. Programmi eri osade (tarkvara esmane häälestamine, tarkvara hooldus, loendid, patsientide register, ravijuhud, töövõimetuslehed, tervise seisundi kirjeldused, retseptid, haigekassa arved jne) detailsed kasutusjuhendid tehakse kättesaadavaks eraldi dokumentidena.

Programmi installeerimine ja registreerimine

Käivitage www.raal.ee kodulehelt tarkvara RAAL.ARST installatsioonipakett *setup.exe*. Kui installeerimise käigus antakse ignoreerimist võimaldavaid veateateid, siis ignoreerige neid. Juhul kui installeerimine ei õnnestu, siis võtke meiega ühendust, saame Teid aidata kaughalduse abil.

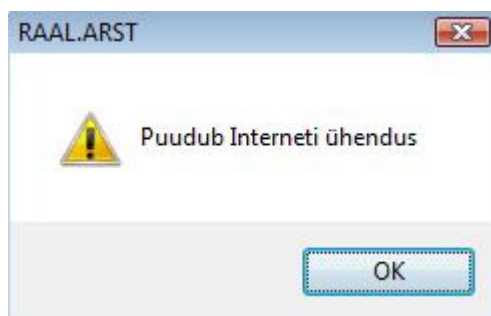
Kasutamiseks tuleb tarkvara aktiveerida iga tööarvuti jaoks. Selleks täitke aktiveerimata programmi käivitamisel kuvatav registreerimisankeet ja saatke meile registreerimisandmed. Me genereerime registreerimisvõtme alusel Teie arvuti jaoks unikaalse aktiveerimisvõtme, mille saadame Teile. Pärast aktiveerimist saate tarkvara kasutada.

Töö alustamine

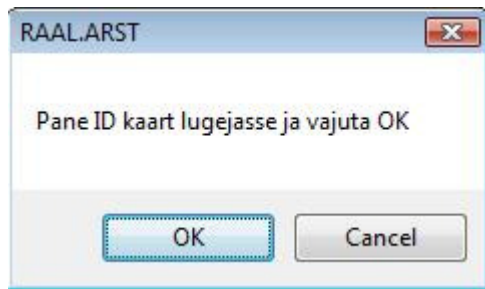
Otsige START-menüüst Programs -> RAAL.EE -> RAAL.ARST või klikkige töölaua oleval ikoonil nimega "RAAL.ARST"

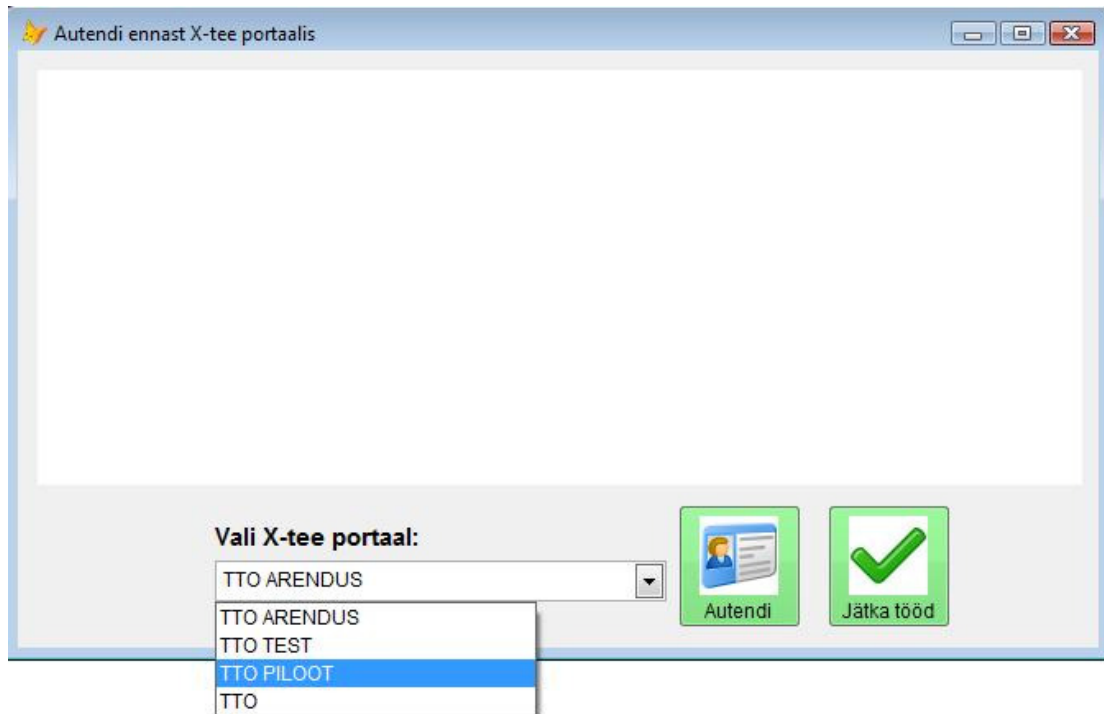
Kui puudub Internetiühendus, kuvatakse hoiatus

Kui ID kaarti pole lugejas, kuvatakse hoiatus

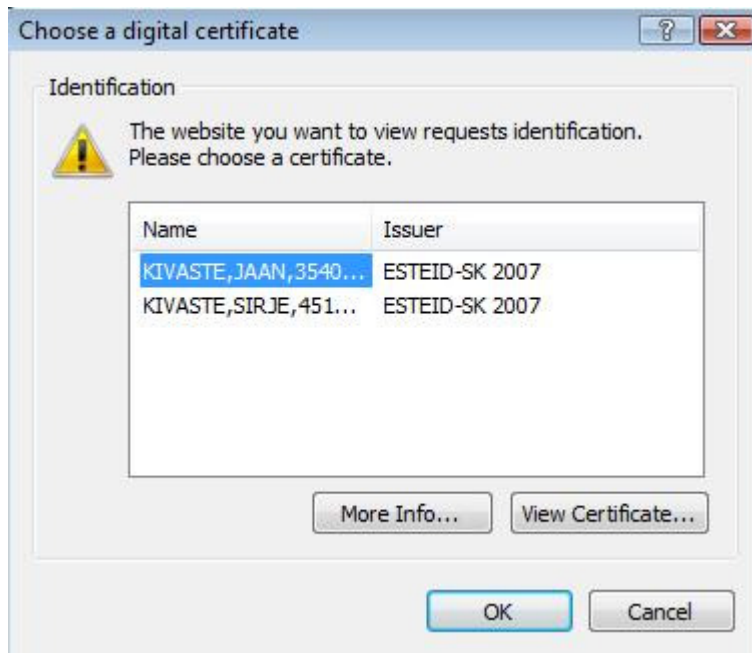

Jätkamisel avaneb autentimisaken

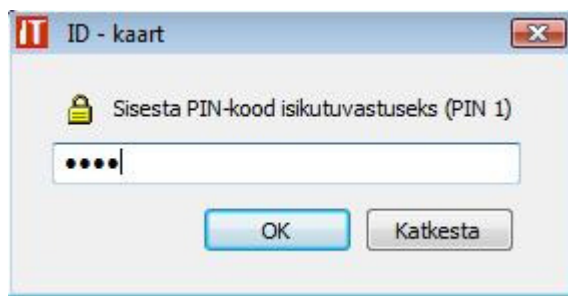

Valige X-Tee portaal, mille kaudu tahate end autentida. Kui Teile on antud õigus töötada programmiga ilma ID kaardiga autentimata, siis saate logida programmi ka ainult kasutajanime ja parooli abil. Ilma ID kaardiga autentimata ei saa teha päringuid E-Tervise infosüsteemist, saata Haigekassasse töövõimetuslehti, Retseptikeskusesse digiretsepte, Tervise infosüsteemi muid digitaalseid dokumente (epikriis jne). Programmi testimiseks saate kasutada portaali TTO TEST, digiretseptide pilootkeskkond 2009 aasta lõpuni on TTO PILOOT (apteegid näevad sinna saadetud digiretsepte, aga Te peate patsiendile andma ka paberretsepti). Töökeskonda saate portaali TTO kaudu, kust saate teha reaalsetel andmetel põhinevaid päringuid ja saata Eesti Tervise Infosüsteemi digidokumente.

Vajutage nupule „Autendi“. Juhul kui avaneb ID kaardi sertifikaadi valimise aken, valige enda autentimissertifikaat ja vajutage „OK“:

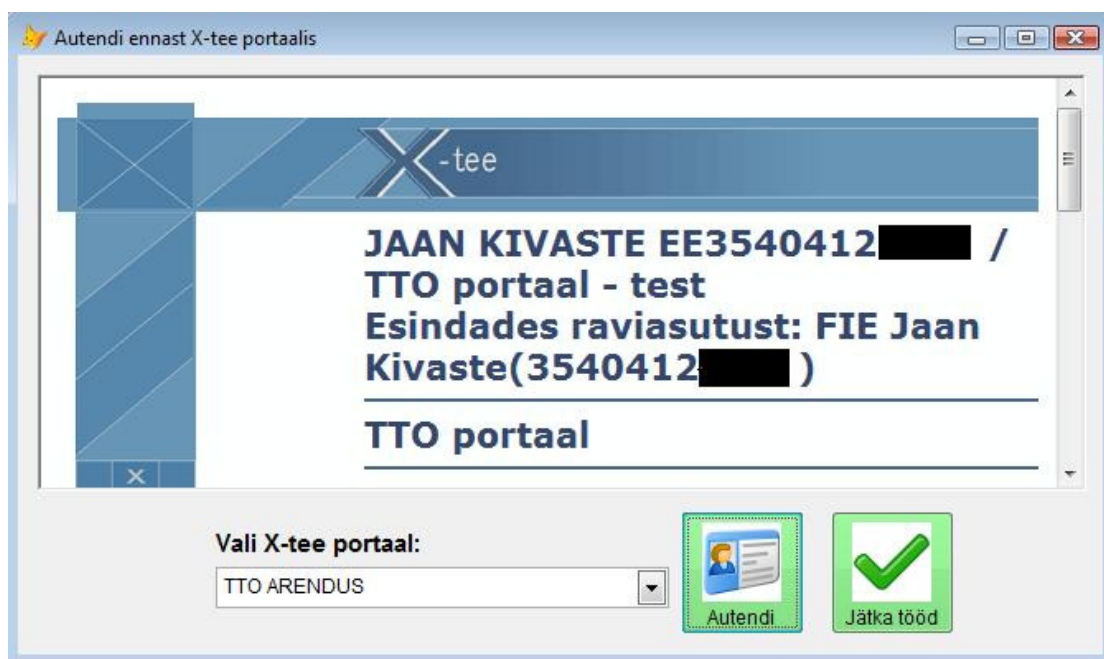
Seejärel avaneb PIN1 koodi küsimise aken:

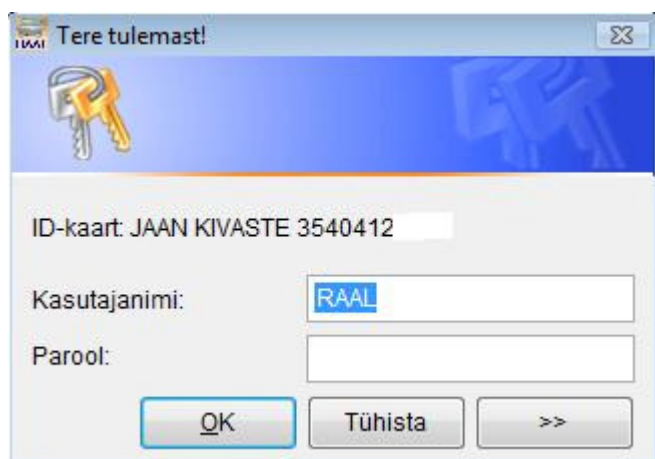
Sisestage oma ID kaardi PIN1 ja vajutage „OK“. Testportaalil autentimiseks võib tulla seejärel hoiatus:

Vajutage „Yes“. Kui portaalis autentimine õnnestub, siis näete umbes sellist pilti:

Klikkige nupule „Jätka tööd“. Oodake, kuni ekraanile ilmub sisselogimisaken:

Logimisaknasse sisestage kasutajanimi ja parool ning vajutage <Enter> või klikkige nupul <OK>. Kui kasutajal on õigus programmi siseneda ainult ID kaardiga autentimisel, siis võib olla parool ka tühi, vastasel juhul peab parooli pikkus olema vähemalt kaheksa tähte/numbrit.

Kui soovite oma parooli vahetada, siis vajutage logimisaknas nupule “>>”. Aken laieneb ja saate parooli vahetada:

Tere tulemast!

Sisesta nimi ja parool

Kasutajanimi:

Parool:

Uus parool

Kinnita parooli:

OK Tühista <<

Töö programmiga

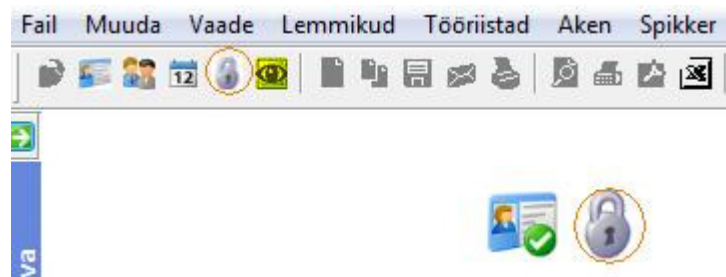
Kui saite sisse logitud, siis avaneb programmi töölaud:

Programmi töölaud on standardne Windowsi aken. Selles saate käivitada teile vajalikke protseduure ja avada erinevaid ekraanivorme (aknaid). Töölaua ülemises osas on tiitelriba, kus on tekst programmi nime, avatud andmebaasi, sisseloginud kasutaja, aktiivse raviasutuse ja arsti nimega. Tiitelriba all on programmi menüü, mis kujutab endast standardset Windowsi menüüriba. Selle all on tööriistariba navigeerimisnuppude ja muude tegevuste nuppudega. Töölaua vasakus osas on sinine Windows XP stiilis menüü, mille pealkirjadele klikkides saate avada ekraanivorme

vastavalt rakendusse sisseloginud kasutajale omistatud õigustele. Menüü saate sulgeda sulgemisnupust. Ekraanivorme saate avada ka töölaual olevaid tekste või ikoone klikkides.

Programmi lukustamine

Programm lukustub automaatselt, kui teda ei kasutata 5 minuti jooksul. Kohene lukustamine on võimalik programmi tööriistaribal ja töölaual paikneval tabaluku kujutisega nupul klikkides:

Lukustamisel kuvatakse aken:

Delikaatsete isikuandmete kaitse kaalutlustel on soovitatav ID kaart lugejast eemaldada ja programm lukustada igal lühiajalisel arvuti juurest äraminekul. Lukustamisel programmi kõik avatud aknad peidetakse. On võimalik kiire töö jätkamine: tuleb lugejasse sisestada ID kaart ja/või sisestada programmi aktiivse kasutaja parool. Lukustatud programmi saab avada ainult sama kasutaja, teised saavad ainult programmi tööd lõpetada.

Lukustamist ei ole soovitatav teha pikemaajaliste pauside korral (lõunavaheaeg, tööpäeva lõpp). Sel juhul tuleks töö programmiga lõpetada.

Ekraanivormid

Pilt: Ekraanivorm

Programmis kättesaadavad ekraanivormid (aknad) avanevad programmi töölaual. Ekraanivormil saab andmeid vaadata ja muuta ning käivitada mitmesuguseid tegevusi. Akna ülemises osas on tiitelriba ning navigeerimisriba. Tiitelribal on ekraanivormi nimetus, samuti võib seal olla muu info töödeldavate andmete ning ekraanivormi režiimi (lisamis-, muutmise- või sirvimisrežiim) kohta. Navigeerimisriba on sarnane programmi töölaual tööriistaribaga. Kui hoiate hiirekursorit tööriistariba mõne nupu kohal, siis kuvatakse selle juures lühiinfo vastava tegevuse kirjelduse ning kiirklahviga.

Kiirklahvid on klaviatuuril samaaegselt vajutatavate klahvide kombinatsioonid mingi tegevuse käivitamiseks. Tegevusi saab vastavalt kasutaja eelistusele käivitada kas hiire abil akna navigeerimisribalt, töölaual tööriistaribalt (seal olevad navigeerimisnupud käivitavad vastava tegevuse **aktiivsel ekraanivormil**) või klaviatuurilt kiirklahvide abil.

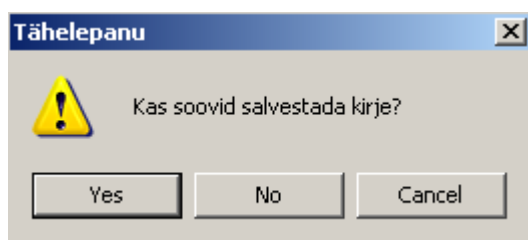
Aktiivne aken on esiplaanil olev aken, mille tiitelriba on tavaliselt tumesinine. Mitteamaktiivsete akende tiitelriba on tavaliselt hall. Akent saame muuta aktiivseks sellel hiirega klikkides või programmi Aken-menüüst. Samast menüüst saab ka töölaual olevaid aknaid korrastada.

Kasutajad saavad muuta erinevate ekraanivormide asendit programmi töölaual ja suurust ning andmetabelite veergude järjekorda ja laiust samuti nagu tavalistel Windowsi akendel. Programm peab akende asendi meeles igal kasutajal eraldi ja avab need järgmine kord samas asendis. Info akende ja tabeliveergude asendi kohta kasutajate lõikes salvestab programm ressursifaili. Menüüst Tööriistad -> Kasutajad saab ressursifaili tühjendada. Peale ressursifaili tühendamist avanevad aknad sellise moega, nagu programmi autor need kujundas.

Andmeid saab muuta aktiivses aknas. Andmesisestuse ekraanivormidel paikneb kaks lehekülge: andmete muutmise ja sirvimise lehekülge. Sirvimisleheküljel kuvatakse andmed tabelkujul. Tabeli rida nimetatakse ka kirjeks. Tabelis andmeid muuta ei saa. Tabelis saab andmeid otsida. Kui kasutaja hakkab toksima tabeli lahtrisse, siis sorditakse tabel vastava veeru väärtuste järgi ja programm otsib vastava väärtusega rida. Tabelit saab sortida, klikkides veeru päisel. Vastava veeru päis läheb kollaseks ja tabeli read sorditakse selles veerus oleva välja väärtuste järgi tähestikuliselt (kasvavalt). Kui klikkida veeru päises veelkord, muutub päis punaseks ja tabeli read sorditakse kahanevalt. Võimalik on sortida tabelit ka mitme veeru järgi. Selleks tuleb klikkida esimese sorditava veeru päisel, seejärel hoida all Ctrl-klahvi ja klikkida järgmistena sorditavate veergude päistel.

Vastavalt ekraanivormile võib kirjet interpreteerida dokumendina. Muutmisleheküljel on korraga näha ühte kirjet (dokumenti). Kui muutmisleheküljel hakata andmevälju muutma, siis läheb aken muutmisrežiimi, kui see tegevus on vastavale kasutajale lubatud. Peale muudatuste tegemist dokumendil (kirjes) tuleb muudatused kas

salvestada või tühistada. Kui proovite enne muudatuste salvestamist akent sulgeda või teistele kirjetele liikuda, kuvatakse valikuaken:

Pilt: Teade, mis kuvatakse, kui muudatused on salvestamata, aga püüate tabelis liikuda, uut kirjet lisada või akent sulgeda.

“Jah” (Yes) salvestab muudatused, “Ei” (No) tühistab kirjes tehtud muudatused ning “Tühista” (Cancel) jätab akna muutmis- või lisamisrežiimi.

Muutmisrežiimiga analoogilised on lisamisrežiim ja kopeerimisrežiim. Esimesel juhul lisatakse tabelisse tühi dokument, teisel juhul lisatakse dokument koos jooksva dokumendi sisuga. Samuti on võimalik jooksvat dokumenti eemaldada. Juhusliku eemaldamise vältimiseks küsitakse kasutajalt dokumendi eemaldamisel kinnitust. Juhul kui dokument koosneb mitmest reast, kuvatakse vastava akna allosas jooksva dokumendi ridu. Jooksva dokumendi ridu saab muutmis-, lisamis- ja kopeerimisrežiimis korrigeerida (otse ridade tabelis), lisada ning eemaldada ridade all paremal olevate nuppudega või vastavate kiirklahvidega.

Muutmisrežiimis ilmub akna tiitelribale aknale nimest vasakule tekst “Muuda” Analoogiliselt tähistab lisamisrežiimi tekst “Uus” ja kopeerimisrežiimi tekst “Koopia” akna tiitelribal.

Ekraanivormi muutmisrežiimis on need väljad, mida muuta ei saa, hallid. Muudetavad väljad on valged. Need väljad, mida ei tohi tühjaks jätta, on kollased.

Arved: ROSSNER

01.09.2006 kuni 25.09.2006 Sulas Ülekandega Üks kasutaja Näita vastavaid arveid

Muuda Sirvi **Lisa arve (Ctrl+N)** Prindi aruanne

Arve nr J-34 Sularaha

Kuupäev 24.09.2006 Maksetähtaeg 27.09.2006

Maksja Ddds

Aadress

Kogusumma 850,00

Soodustuse %

Soodustus 0,00

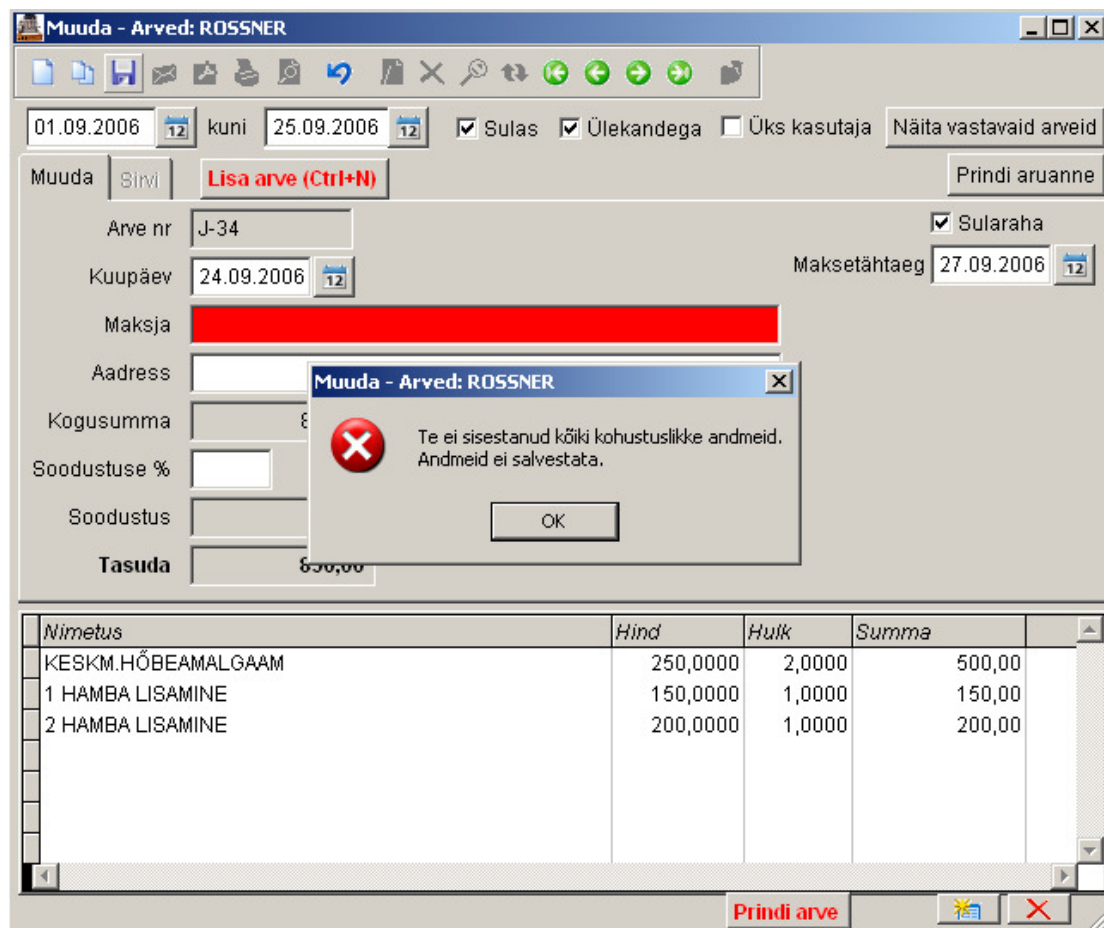
Tasuda 850,00

Nimetus	Hind	Hulk	Summa
▶ KESKM.HÕBEAMALGAAM	250,0000	2,0000	500,00
1 HAMBAL LISAMINE	150,0000	1,0000	150,00
2 HAMBAL LISAMINE	200,0000	1,0000	200,00

Prindi arve

Pilt: Arvete sisestuse aken muutmisrežimis

Kui proovite kirjet salvestada, kui mõni kollane väli on tühi, siis kuvatakse veeteade ja tühi kollane väli läheb punaseks. Sel juhul täitke vastav väli ja proovige uuesti kirjet salvestada.

Pilt: Veeteade kirje salvestamisel

Kiirklahvid

Sagedamini kasutatavad kiirklahvid on järgmised:

Ctrl+N	kirje lisamine
Ctrl+E	kirje redigeerimine (aken muutmisrežiimi)
Ctrl+D	kirje eemaldamine
Ctrl+S	kirje salvestamine
Ctrl+Z	muudatuste tühistamine
Ctrl+F	kirjete otsimine (filtreerimine)
Ctrl+P	aruande printimine
F5	tabeli värskendamine (laeb tabeli uuesti mällu, näitab teiste kasutajate poolt vahepeal tehtud muudatusi)
F6	aktiivse ekraanivormiga seotud tegevuste käivitamine
Ctrl+Home	tabeli algusse (1. kirje)
Ctrl+End	tabeli lõppu (viimane kirje)
Ctrl+Up	eelmine kirje
Ctrl+Down	järgmine kirje
Esc	sulge vorm, katkesta
Enter	kinnita sisestust või tegevust (ekraanivormil viib sisestuskursori järgmisele väljale)
Shift+Enter	ekraanivormil viib sisestuskursori eelmisele väljale
Tab	viib sisestuskursori järgmisele väljale
Shift+Tab	viib sisestuskursori eelmisele väljale

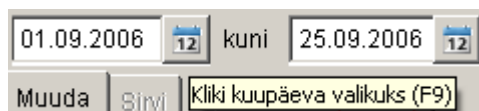
Ctrl+P	prindi aruanne
Ctrl+Insert	dokumendi rea lisamine
Ctrl+Delete	dokumendi rea eemaldamine
Ctrl+Page Up	ekraanivormil eelmise lehekülje aktiveerimine
Ctrl+Page Down	ekraanivormil järgmise lehekülje aktiveerimine
Ctrl+Tab	ekraanivormil tsükliliselt järgmise lehekülje aktiveerimine
Ctrl+X	lõika
Ctrl+C	kopeeri
Ctrl+V	kleebi

Andmete sisestus

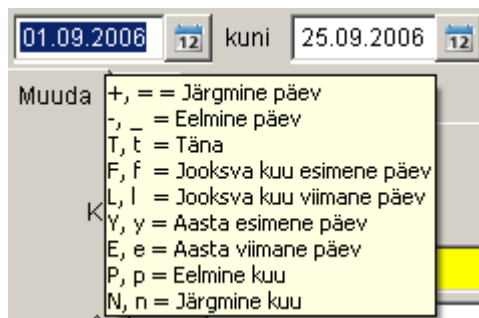
Ekraanil võib olla mitut liiki andmevälju:

- 1) tekstiväli (näiteks maksja aadress)
- 2) kuupäeva valiku väli (näiteks arve kuupäev)
- 3) andmetabel (näiteks arve read)
- 4) nimestikust valikuga andmeväli (näiteks: arve real teenuse nimetus; kasutajate ja asutuste aknas kasutajate väli jne)

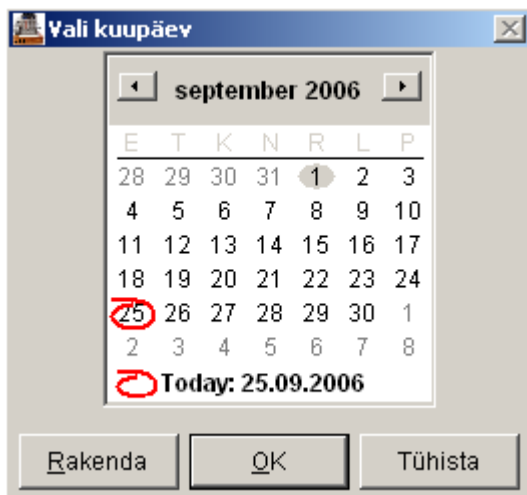
jne.

Pilt: Kuupäeva valiku väli

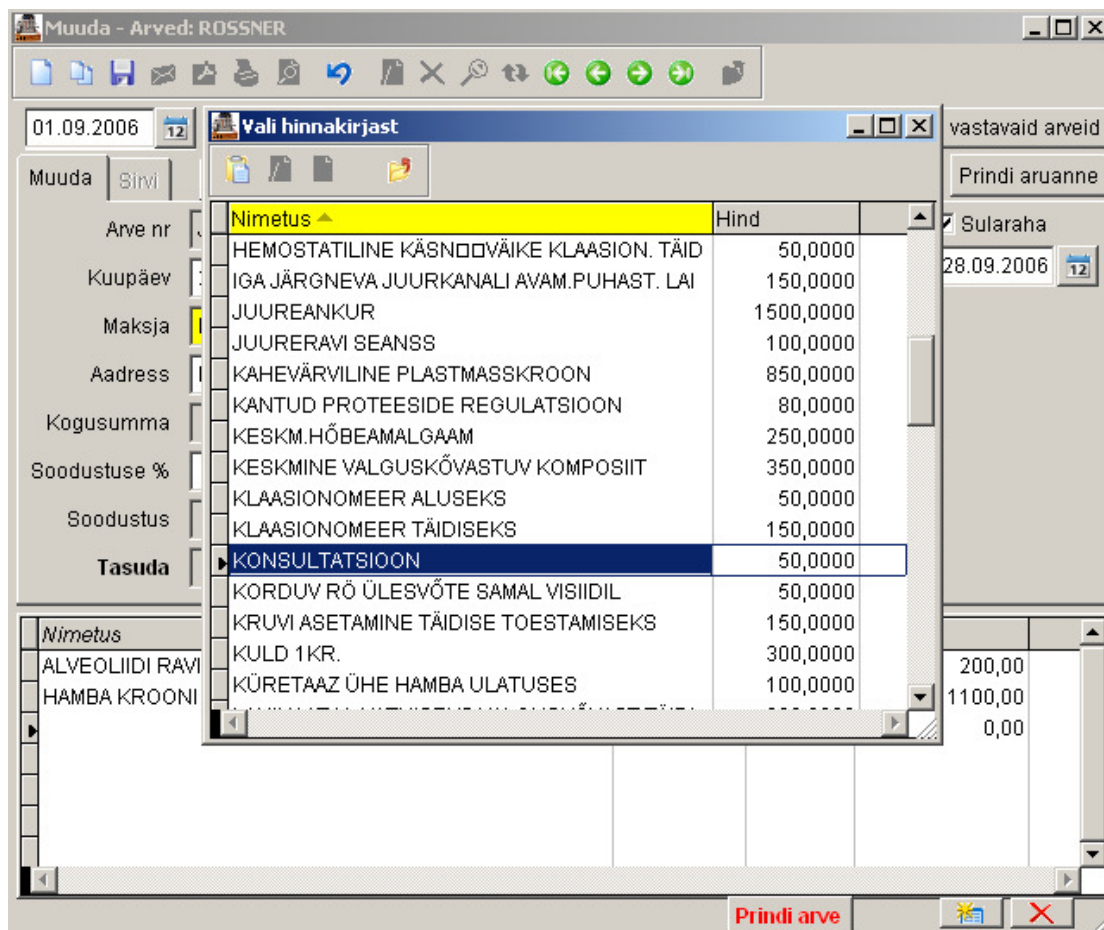

Pilt: Kuupäeva valiku välja kiirklahvide spikker

Pilt: Kuupäeva valiku väljast avanev kalender

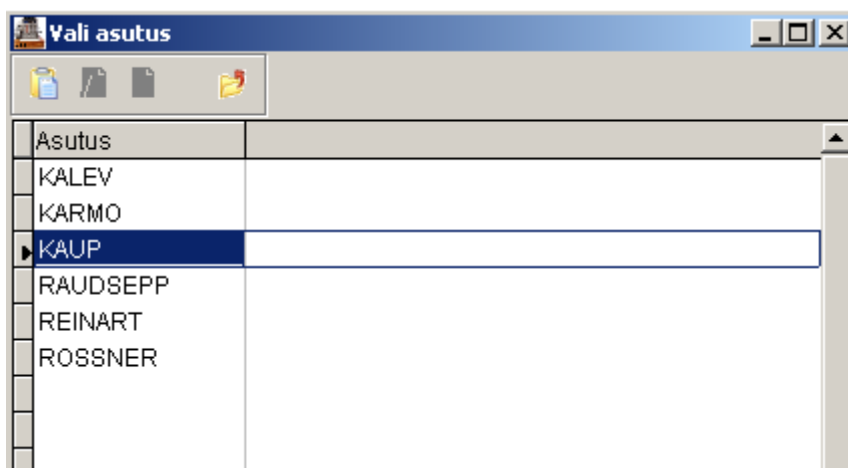
Valikuloendis saab andmeid otsida samuti nagu teistes tabelites. Kui kasutaja hakkab toksima valikutabeli lahtrisse, siis sortitakse tabel vastava veeru väärtuste järgi ja programm otsib vastava väärtusega rida.

Pilt: Valik hinnakirjast

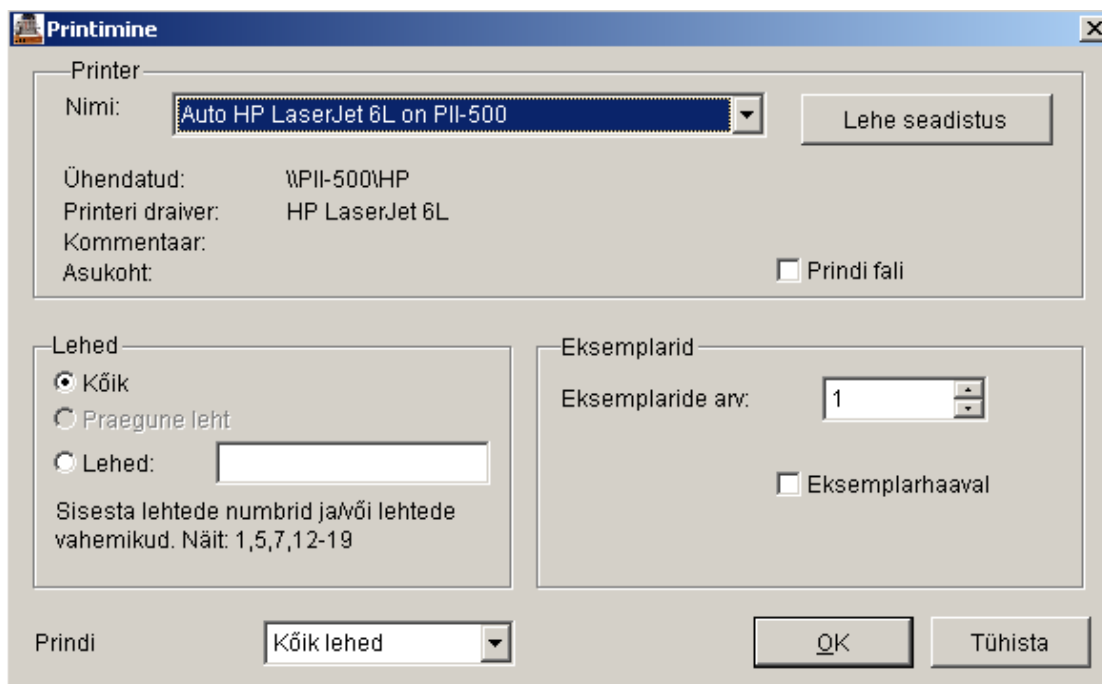

Pilt: Loendist valiku väli

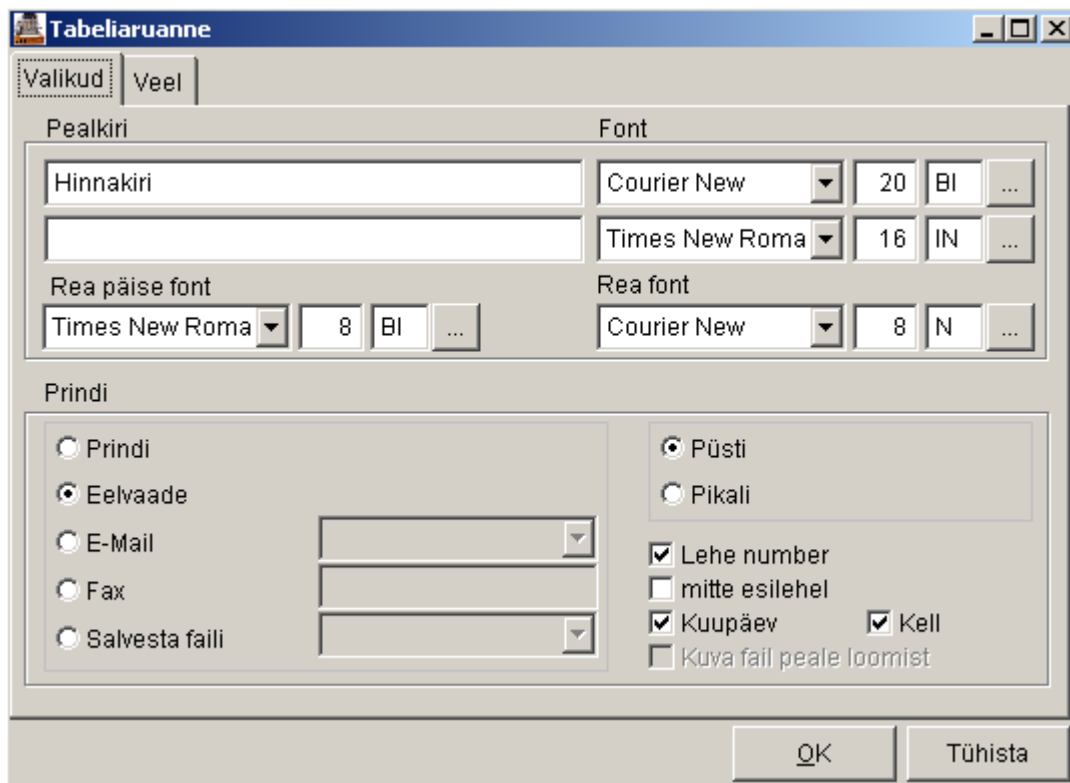
Pilt: Valikuloend

Aruannete printimine ja kuvamine

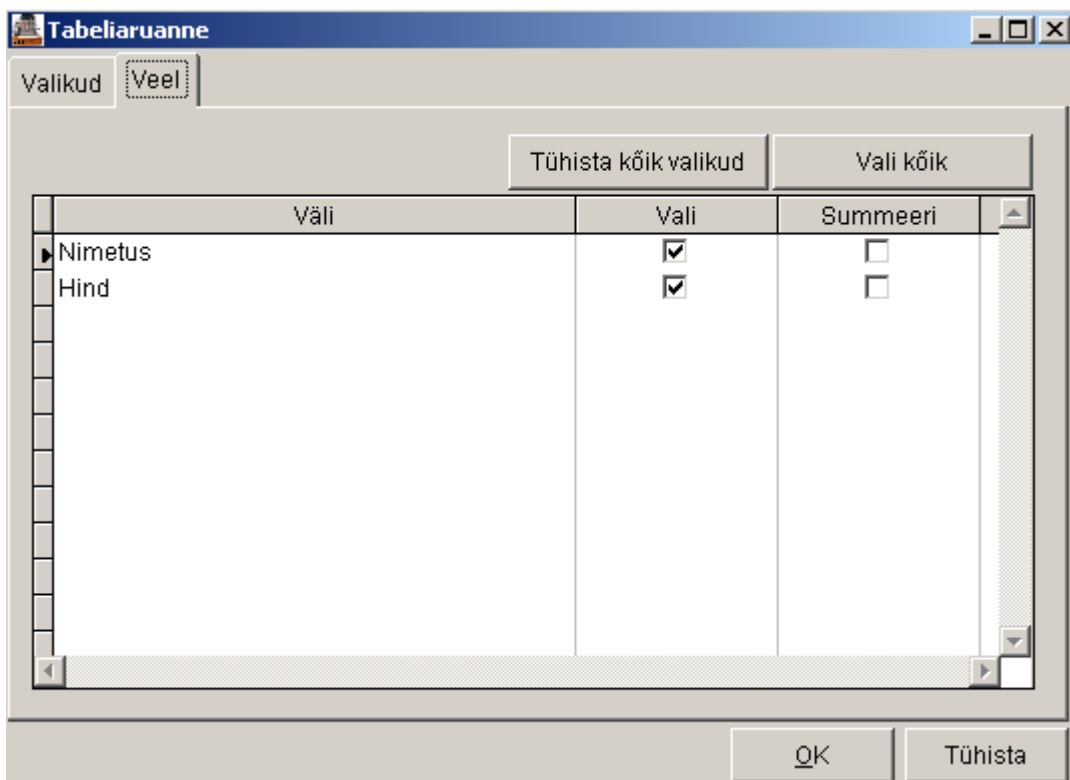

Pilt: Printimisdialog

Tabellaruanded on andmetabelite põhjal moodustatavad standardsed aruanded (näiteks hinnakiri). Tabellaruanded käivitatakse ekraanivormi navigeerimisriba printeri kujutisega nupust.

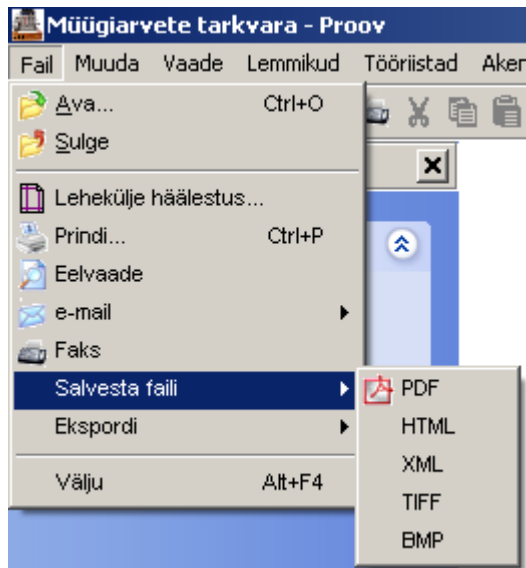

Pilt: Tabeliaruande kuvamise ja printimise dialoog

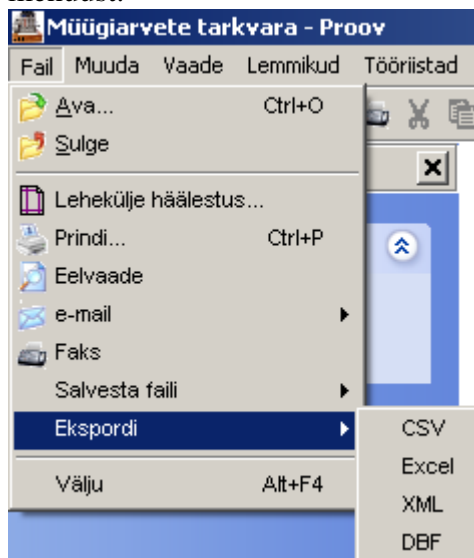
Pilt: Tabeliaruande kohandamise dialoog

Aruandeid on võimalik ka salvestada faili.

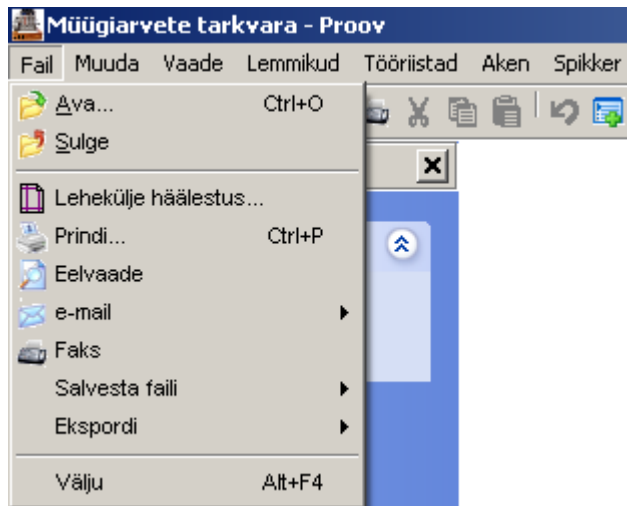
Pilt: Aruannete salvestamine faili

Andmetabelitest on võimalik andmeid eksportida teistesse rakendustesse, näiteks tabelit hiirega Excelisse lohistades. Andmete ekspordi on võimalik ka käivitada menüüst.

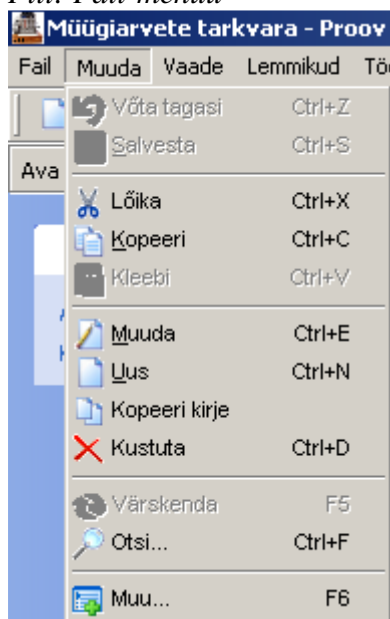

Pilt: Andmete eksport muudesse rakendustesse

Menüüd

Pilt: Fail-menüü

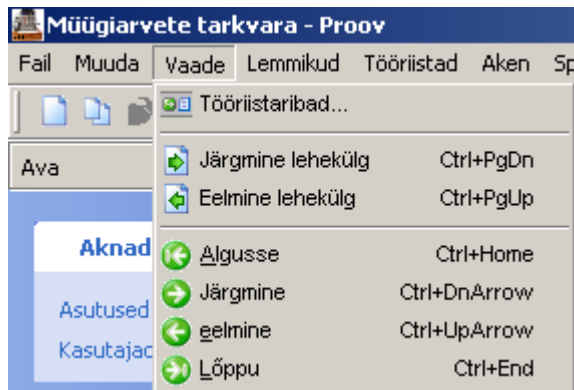
Pilt: Muuda-menüü

Muuda-menüüst saame salvestada või tühistada muudatusi kirjes, lisada, kopeerida ja eemaldada kirjeid, kopeerida või paigutada ümber tekstilõike ning väljade sisu.

Menüü valik "Värskenda" loeb andmetabeli uuesti mällu ja nii saate näha muudatusi, mida teised kasutajad vahepeal on teinud.

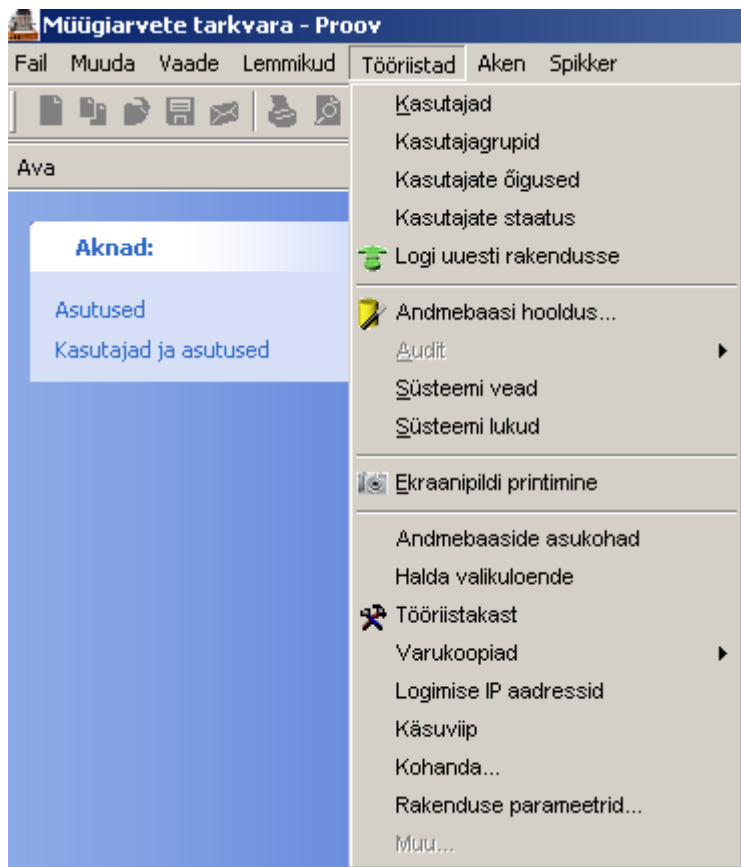
Valik "Otsi..." avab kirjete filtreerimise akna, kus saab määrata tingimused, milliseid kirjeid aknas näidatakse. Määratud tingimustele vastavad kirjed kuvatakse peale "Värskenda"-nupu vajutamist või vastava menüüpunkti valimist.

Valik "Muu" abil saab avada aktiivse aknaga seotud aknaid või käivitada aktiivse aknaga seotud tegevusi.

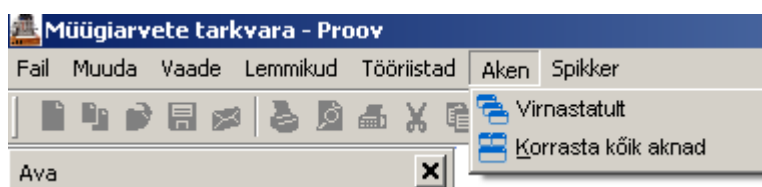

Pilt: Vaade-menüü

Vaade-menüüst saab vahetada aktiivse akna kuvatavat lehekülge ning liikuda tabelis kirje haaval edasi-tagasi, minna tabeli algus- või lõpureale. Enamus Muuda- ja Vaade-menüü valikutest on dubleeritud programmi töölaua tööriistaribal ja akna navigeerimisribal.

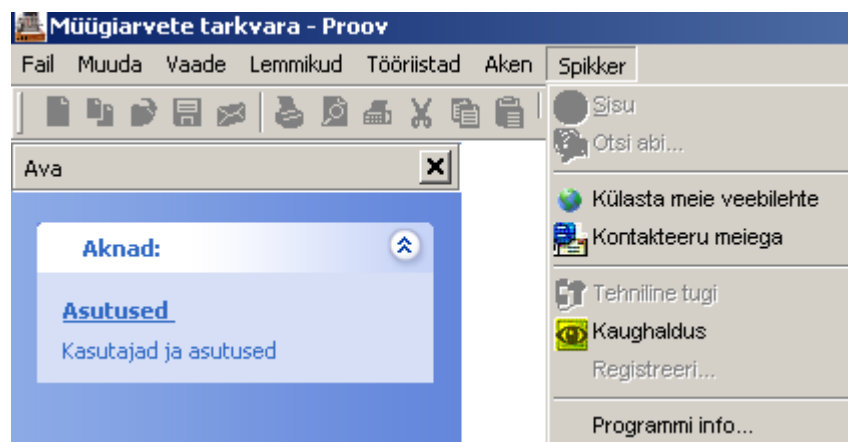

Pilt: Tööriistad-menüü

Pilt: Aken-menüü

Aken-menüü valikute abil saame programmi kõik avatud aknad paigutada kas vinnastatult või üksteise kõrvale.

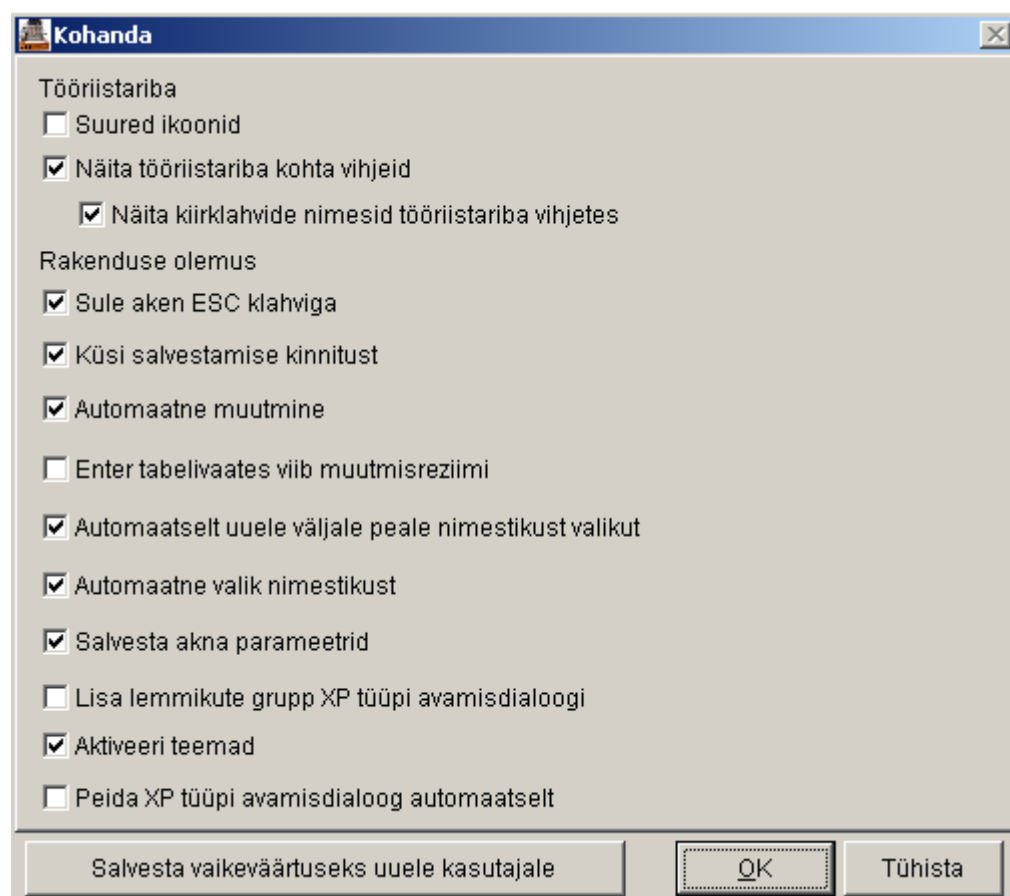

Pilt: Spikker-menüü

Spikker-menüüs on lingid programmi juhendile, tehnilise toega seotud valikud ning info programmi kohta.

Rakenduse kohandamine

Kasutajad saavad enda jaoks kohandada rakenduse käitumist menüüst Tööriistad-> Kohanda... Avaneb järgmine aken.

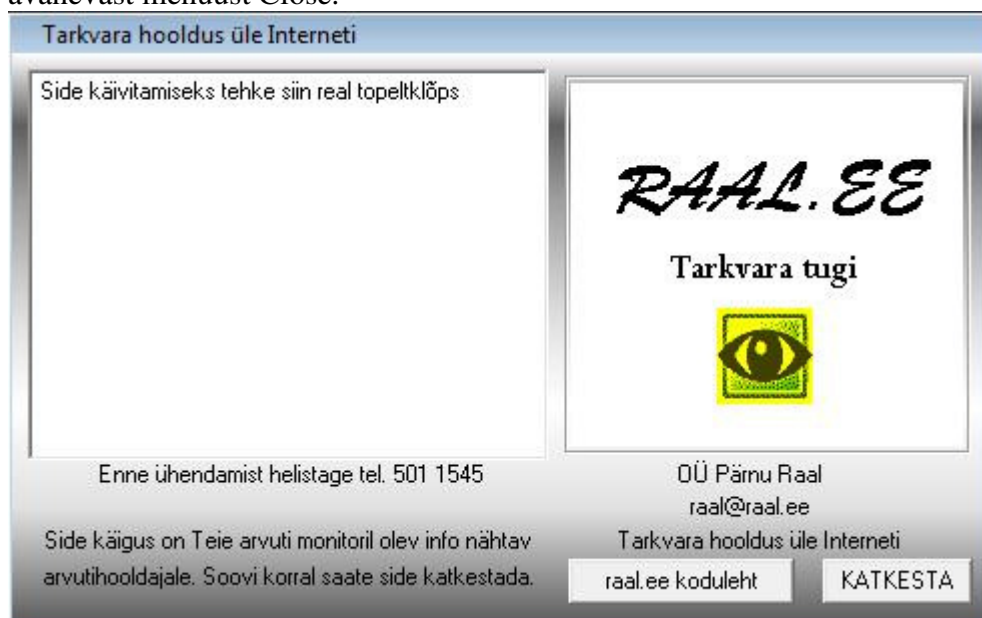
Pilt: Rakenduse kohandamise aken

Tarkvara kaughaldus

Kasutajatel on võimalus saada abi programmi autorilt või hooldajalt üle Interneti. Kaughaldus tuleb eelnevalt hooldajaga kokku leppida.

Kaughalduse programm käivitatakse menüüst Spikker -> Kaughaldus.

Kaughalduse seansi saab algatada ainult kasutaja ning hooldaja peab selle omalt poolt aktsepteerima. Kaughalduse käigus on kasutaja arvuti ekraanipilt nähtav nii hooldajale kui ka kasutajale ning mõlemad saavad arvutit juhtida. Hooldaja ei saa iseseisvalt ja ilma kasutajapoolse soovita nimetatud kaughaldustarkvara abil tema arvutisse siseneda. Kaughaldusseansi olemasolu näitab silma kujutisega ikoon kasutaja kuvari stardiribal (ekraani alumises parempoolses nurgas). Kasutaja saab igal hetkel seansi katkestada, klikkides sellel ikoonil parempoolse klahviga ja valides avanevast menüüst Close.

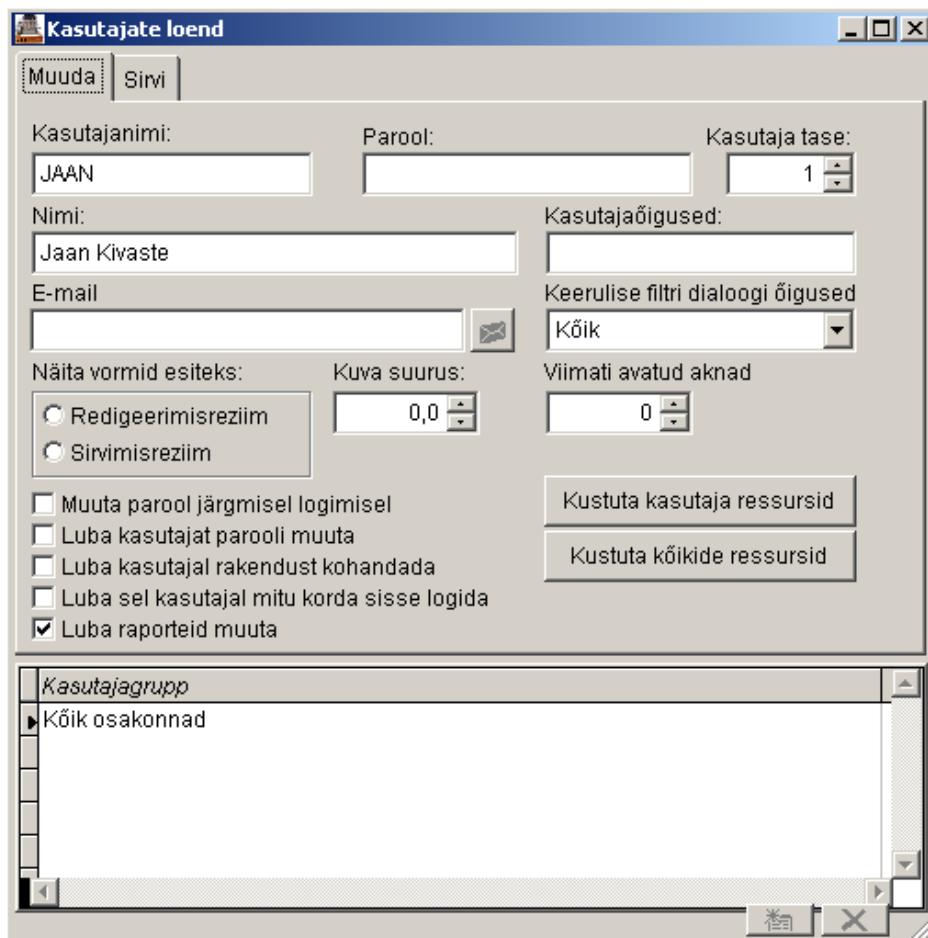

Pilt: Kaughaldus

Kasutajate ja andmebaasi hooldus

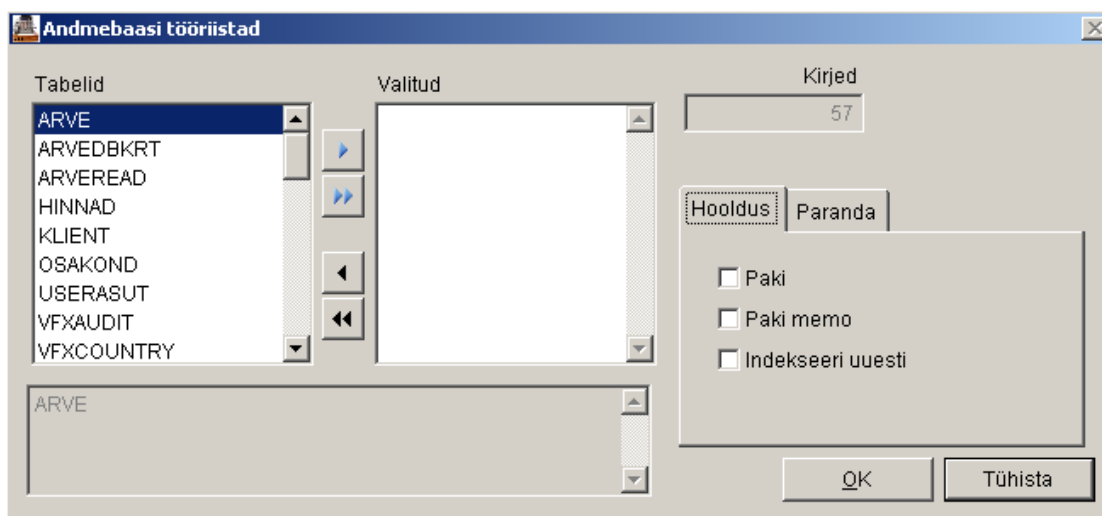
Administraatorid (tasemega 1 kasutajad) saavad hallata programmi kõikide kasutajate kontosid, muuta ja omistada nende ligipääsuõigusi andmetele. Kasutajakontode halduse aken avaneb menüüst Tööriistad -> Kasutajad

Muude tasemete kasutajad saavad muuta ainult oma ja madalamate (suurema numbriga) tasemete kasutajakontode andmeid.

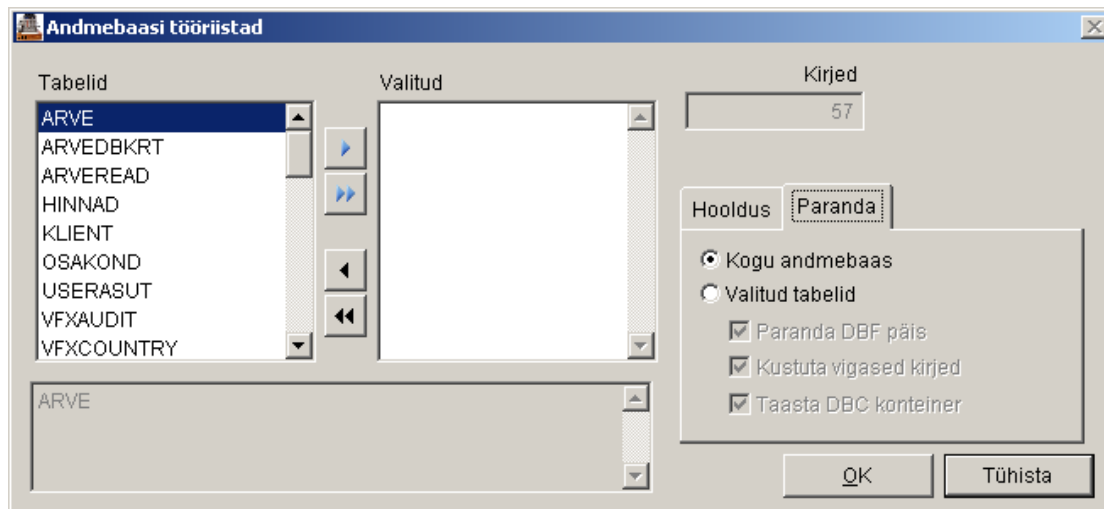

Pilt: Kasutajakontode haldamine

Samuti saavad administraatorid andmebaasi tabelleid hooldada ja parandada, teha andmebaasi varukoopiaid ja taastada andmebaasi riknemise korral andmeid varukoopiast. Vastavad tegevused käivitatakse Tööriistad-menüü punktidest.

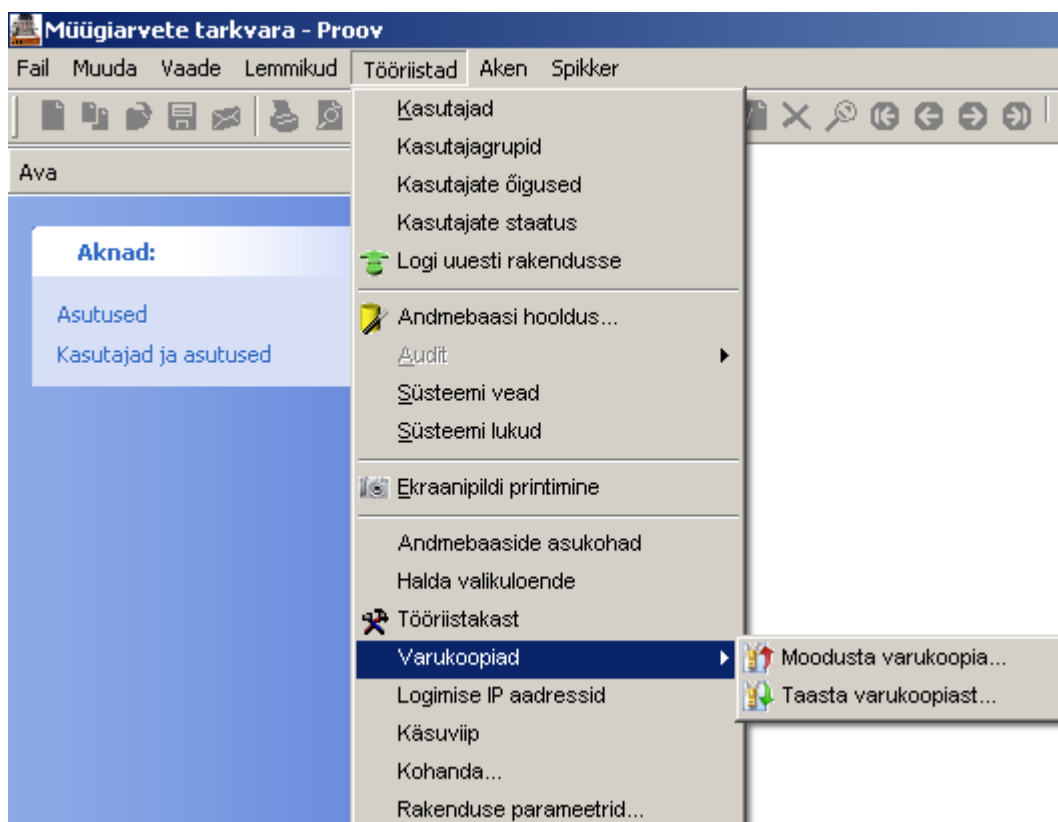

Pilt: Andmebaasi hooldus

Pilt: Andmebaasi parandamine

Varukoopiaid andmetest on soovitatav teha vähemalt iga päeva lõpul. Programmist väljumisel küsitakse, kas on vaja teha varukoopiat. Programm salvestab varukoopiaid vaikimisi kõvakettale programmi kataloogi alamkataloogi Archive. Soovitatav on aeg-ajalt varukoopia faile kopeerida teise arvutisse või mingile muule andmekandjale (mälupulk, CD-ROM, mingi muu server jne), mida hoitakse tööarvutist eraldi. Suure väärtusega andmete varukoopiaid tuleks säilitada teises hoones.

Pilt: Andmetest varukoopia tegemine

